

CABLE POOLING

Remedium na problemy z przyłączeniem do sieci?

Michał Pater

associate w Zespole Postępowań Sądowych i Arbitrażowych,
Zespole Infrastruktury kancelarii JDP Drapała & Partners

Instalacje OZE w Polsce rosną w siłę, niemniej napotykają na swojej drodze także wiele przeszkód. Głównym problemem jest brak możliwości przyłączenia kolejnych instalacji. Operatorzy systemów borykają się z ograniczeniami sieci energetycznej, przez co zmuszeni są odmawiać przyłączenia.

W październiku 2023 roku zostały wprowadzone zmiany w ustawie o odnawialnych źródłach energii¹, które umożliwiają współdzielenie infrastruktury przyłączeniowej. Rozwiązanie to, znane jako „cable pooling” (CP), to koncepcja umożliwiająca wspólne wykorzystanie przyłącza oraz mocy przyłączeniowej przez co najmniej dwie instalacje odnawialnych źródeł energii. W praktyce oznacza, że różne typy instalacji, takie jak np. farmy wiatrowe i panele fotowoltaiczne, mogą dzielić się infrastrukturą przesyłową, wykorzystując swoje unikalne charakterystyki pracy, np. różnice w efektywności w zależności od pory dnia i roku. Dzięki temu rozwiązaniu możliwe jest przyłączenie w jednym miejscu do sieci elektroenergetycznej dwóch lub większej liczby instalacji, które mogą być własnością jednego lub wielu

fol. 123rf

producentów. Inwestorzy stosując CP, mogą dążyć do wykorzystania dostępnych mocy przyłączeniowych istniejących elektrowni OZE do zainstalowania kolejnych instalacji w tym samym obszarze dostarczania energii elektrycznej. Taka strategia może stanowić skuteczne rozwiązanie w przypadku odmowy wydania warunków przyłączenia przez operatorów sieci dystrybucyjnej. A to obecnie dotyczy większości wniosków o przyłączenie do sieci.

Cable pooling, który wcześniej zyskał znacząco na popularności w wielu krajach europejskich, zmagających się z ograniczeniami przepustowości sieci elektroenergetycznej, dotarł również do Polski. Warto przyrzeć się bliżej temu rozwiązaniu, gdyż mimo że CP jest formalnie uregulowany już od dłuższego czasu, nadal budzi wiele wątpliwości praktycznych.

Cable pooling – zalety i wady

Cable pooling umożliwia maksymalne wykorzystanie potencjału punktu przyłączeniowego, co znacznie wpływa na efektywność wykorzystania istniejącej już infrastruktury sieciowej, zwiększając zainstalowaną moc OZE, bez potrzeby ponoszenia dalszych nakładów na rozbudowę możliwości przyłączeniowych istniejącej sieci. Na współdzieleniu infrastruktury przesyłowej korzystają, co do zasady, wszyscy uczestnicy procesu. Dzięki wykorzystaniu różnych źródeł energii w ramach jednego punktu przyłączeniowego, operatorzy systemów mogą zagwarantować stabilność dostaw i zwiększyć efektywność wykorzystania istniejącej już infrastruktury. Inwestorzy z kolei mogą znacznie szybciej i mniejszym kosztem przyłączyć swoje instalacje do sieci.

Rozwiązanie to niesie za sobą również szereg innych korzyści. Poprzez konsolidację kabli energetycznych w jedną trasę lub wykorzystanie istniejących tras w celu zmniejszenia kosztów infrastruktury i minimalizacji wpływu na środowisko, dochodzi do optymalizacji infrastruktury kablowej. Dodatkowo, zintegrowanie odnawialnych źródeł energii (OZE) poprzez współdzielenie kabli w ramach integracji nowych źródeł, takich jak farmy wiatrowe lub panele fotowoltaiczne, zwiększa udział energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii.

CP nie jest jednak wolny od wad. Przede wszystkim to rozwiązanie wymaga ścisłej współpracy między wieloma operatorami sieci, co może stanowić komplikacje zarówno prawne, jak i ekonomiczne. Co więcej, dla skutecznego zastosowania rozwiązań CP niezbędne jest szczegółowe określenie warunków oraz zasad współdzielenia infrastruktury, tak by zapewnić wszystkim beneficjentom równomierne korzyści. Rozwiązanie to nie gwarantuje efektywności na obszarach gęsto zabudowanych.

CP w praktyce, czyli dużo wątpliwości

Mimo że regulacje dotyczące CP weszły w życie już w październiku 2023 roku, procedura przyłączenia do sieci w ramach tej metody nadal wzbudza liczne

wątpliwości. Przede wszystkim, zgodnie z obecnymi regulacjami, nowi inwestorzy w źródła odnawialne energii mogą ubiegać się o wykorzystanie mocy, która już została przyznana innej firmie, a nie są uprawnieni do współdzielenia infrastruktury technicznej przyłączenia. W związku z tym muszą negocjować warunki przyłączenia z odpowiednim operatorem systemu dystrybucyjnego.

Ponadto nie ma możliwości umówienia się bezpośrednio między dwoma przedsiębiorcami, którzy chcą wspólnie korzystać z mocy przyłączeniowej i infrastruktury. Decyzja o możliwości podłączenia w danym miejscu większej liczby źródeł energii odnawialnej, nawet gdy generowana przez nie energia jest komplementarna, nadal należy do operatorów sieci.

Co więcej, dla instalacji odnawialnych źródeł energii przyłączonych do sieci w jednym punkcie przyłączenia wydawane są wspólne warunki. Jednak każda z tych instalacji OZE, podłączona do sieci elektroenergetycznej w ramach CP, powinna posiadać swój własny punkt pomiarowy. Wspomniane warunki wymagają doprecyzowania, a jak dotąd więcej jest wątpliwości niż wyjaśnień.

”

Cable Pooling powoli staje się rzeczywistością w Polsce. Trzeba jednak zaznaczyć, że niska przepustowość sieci w naszym kraju może stanowić tutaj główną barierę transformacji energetycznej

Czy jest szansa na sukces?

Kontrowersje dotyczą także tego, co należy rozumieć jako brak spełnienia warunków technicznych, ekonomicznych oraz techniczno-ekonomicznych. Pojawiały się także liczne wątpliwości dotyczące przyłączeń publicznoprawnych oraz w drodze tzw. komercyjnego przyłączenia. Prezes URE zauważył konieczność odpowiedzi na wymagania współczesnej gospodarki oraz spełnienia zobowiązań Polski wynikających z polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej i szczegółowych przepisów regulacyjnych. Coraz więcej pojawiało się bowiem odmów określenia warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, zarówno dystrybucyjnej, jak i przesyłowej, oraz zanotowano wzrost liczby sporów między podmiotami zainteresowanymi inwestycjami w źródła odnawialne a odpowiednimi operatorami sieci. W celu wyjaśnienia powyższych kwestii, Prezes URE opublikował informacje dotyczące kwestii wywołujących najczęstsze wątpliwości w obszarze

przyłączenia do sieci². Wskazał w nich m.in., że brak spełnienia warunków technicznych występuje wyłącznie w sytuacji, gdy przeszkoda techniczna jest trwała (nieusuwalna żadnymi działaniami) oraz obiektywna (niemożliwa do usunięcia). Przyłączenie do sieci jest wtedy niemożliwe w aktualnym i przyszłym stanie sieci, niezależnie od podejmowanych działań naprawczych. Brak spełnienia warunków ekonomicznych wystąpi według Prezesa URE tylko w przypadku, gdy przyłączenie nie jest możliwe ze względu na to, że może spowodować przerzucenie kosztów na odbiorcę, w planie rozwoju sieci nie zostały zaplanowane niezbędne urządzenia sieciowe, lub gdy nie ma możliwości pozyskania zewnętrznego finansowania. Z kolei brak spełnienia warunków techniczno-ekonomicznych zachodzi w przypadku, gdy przyłączenie jest co prawda technicznie wykonalne, ale plan rozwoju nie przewiduje rozbudowy sieci i niezbędne jest współfinansowanie przez wnioskującego.

W wyjaśnieniu zostały wskazane również istotne wytyczne w zakresie przyłączenia instalacji OZE w trybie komercyjnym. Podmiot wnioskujący, którego instalacja nie spełnia wspomnianych wyżej warunków, może domagać się przyłączenia w trybie komercyjnym, zgodnie z art. 7 ust. 9 ustawy Prawo energetyczne. Operator zobowiązany jest wówczas do wskazania opłaty przyłączeniowej w wysokości uzgodnionej z wnioskującym. Ewentualny konflikt pomiędzy wnioskodawcą a operatorem nie blokuje możliwości przyłączenia w trybie komercyjnym. Podmioty wnioskujące mają prawo do ponownego złożenia wniosku, na przykład wskazując inną, bardziej korzystną lokalizację przyłączenia, a operatorzy nie

są uprawnieni ani do oceny zgodności z prawem, ani możliwości realizacji decyzji dotyczących warunków zabudowy, jak również do kwestionowania możliwości umieszczenia instalacji OZE na terenie wskazanym w decyzji.

Powoli do przodu

CP powoli staje się rzeczywistością w Polsce. Trzeba jednak zaznaczyć, że niska przepustowość sieci w naszym kraju może tutaj stanowić główną barierę transformacji energetycznej. Określenie „powoli” nie jest przypadkowe. Obecnie możliwe jest już współdzielenie przyłącza na rzecz dwóch wzajemnie uzupełniających się instalacji OZE, a także tworzenie instalacji hybrydowych, w ramach których wytwórcy energii mogą zawierać między sobą stosowne porozumienia co do tego, który podmiot odpowiedzialny będzie za ubieganie się o uzyskanie warunków przyłączeniowych. Aczkolwiek, jak wynika z analizy przedstawionych powyżej problemów, nadal istnieje wiele kwestii tamujących skuteczne stosowanie CP. Wydaje się jednak, że dalsze korzystne dla przedsiębiorców rekomendacje Prezesa URE są jedynie kwestią czasu i to rozwiązanie stanie się w przyszłości równie powszechne, co w innych europejskich państwach.

Przypisy

- ¹ Regulacje dotyczące CP zostały wprowadzone ustawą z 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw, Dz.U.2023 poz.1762.
- ² Informacja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr 15/2024 dotycząca kwestii wywołujących najczęstsze wątpliwości w obszarze przyłączenia do sieci z dnia 22 marca 2024 r. ■

WĄTPLIWOŚCI ODNOŚCIE CABLE POOLING

Mimo że regulacje dotyczące CP weszły w życie już w październiku 2023 roku, procedura przyłączenia do sieci w ramach tej metody nadal wzbudza liczne wątpliwości

